

Kuva: <https://laji.fi>

Valtaavatko limaklöntit Suomen vesistöt? Pitäisikö hyytelösammalelaimelle tehdä jotain?

Kirsi Kuoppamäki, FT, dosentti
ympäristöasiantuntija, tutkija
Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry

Vauhtia vesienhoitoon 3 -hanke

Jalkapallon kokoiset ”limalöllykät” valtaavat nyt vauhdilla Suomea – toimi näin, jos havaitset sen

Hyytelösammaleläin on levinnyt kesän aikana erityisesti Kanta-Hämeen vesistöissä nopeasti, ja uusista havainnoista ilmoitetaan päivittäin.

JAA

KOMMENTIT

Hyytelösammaleläimiä on havaittu Suomessa ainakin vuodesta 2006 lähtien. KUVA: REIJO HIETANEN

Iida Vashko
24.8. 16:21

LIMAINEN möykky, hyytelösammaleläin, on lisääntynyt kesällä Suomen järvissä hurjalla vauhdilla.

Etenkin Kanta-Hämeen vesistöissä niiden määrä on kasvanut reilusti, ja uusista havainnoista ilmoitetaan päivittäin.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen ympäristöasiantuntija **Kirsi Kuoppamäki** kertoo, että havaintojen lisääntyminen johtuu lämpimästä kesästä.

Kuinka / Dikailiot

Hyytelösammaleläin | Viime kesänä Kanta-Hämeessä debytoinut limapallo viihtyy Vanajavedessä – Kerää ajoissa pois ennen hyytelön hajoamista ja leviämistä

Tällainen hyytelösammaleläin löytyi elokuun 2022 alussa Hattulan Jalkasaresta. Se oli maakunnan ensimmäinen virallinen havainto. VANAJAVESIKESKUS

Tältä kesältä havaintoja on kirjattu vieraslajit.fi-sivustolle 14 kappaletta Kanta-Hämeestä, ja tahti todennäköisesti kiihtyy loppukesää kohten.

Noora Hakulinen
26.7.2023 15:20

Hyytelösammaleläimistä on tehty Kanta-Hämeessä enemmän havaintoja kuin vastaavaan aikaan viime vuonna.

Kotimaa | Vieraslajit

Ällöttävä limaklöntti leviää Suomen vesissä, hyytelösammaleläin voi kasvaa jopa koripallon kokoiseksi

Hyytelösammaleläin rantautui Suomeen 2000-luvun alussa. Tänä kesänä havaintoja on kertynyt erityisen paljon Kanta-Hämeen vesistöistä.

Hyytelösammaleläin tuntuu kädessä pehmeältä ja limaiselta. KUVA: REIJO HIETANEN

Jaakko Muilu HS

21.8. 16:14 | Päivitetty 22.8. 14:30

”ESIINTYMINEN on räjähtänyt käsiin Kanta-Hämeen suunnalla”, toteaa tutkija **Kirsi Kuoppamäki** Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksestä.

Mystinen möllykkä elää kesäisin yksinkertaista elämää lämpimässä vedessä

Lämpimissä ja ravinteikkaissa vesissä viihtyvä vieraslaji voi tehdä kiusaa kalastajille.

Vesistöissä möllöttävä mötkäle on vaaraton ihmiselle. KARL ANSHANSLIN / WIKIPEDIA COMMONS

Ville Nousiainen

Lauantai 12.8.2023 klo 7:31

Hyytelömolluskat miehittivät Päivin katiskan ja uimaportaat Lempäälässä – ovat kotoisin Mississippiltä

"Eivät ne pure."

JAA TALLENNA KOMMENTIT

KUVA: LUKIJAN KUVA

Tuomas Manninen

1.8.2019 6:11

"Hyytelömolluska" ja Päivi Söderström kohtasivat ensimmäisen kerran nelisen vuotta sitten. Silloin Lempäälän Kirkkojärven rannalla asuva Päivi ei vielä ymmärtänyt, mistä oli kysymys.

–Kuvittelin, että rantavedessä kellui joku geelityyny, Päivi muistelee.

Parin viime vuoden aikana hyytelömolluskat ovat tulleet hyvän päivän tutuiksi. Äskettäin Päivi sai katiskastaan varsinaisen "Pietarin hyytelömolluskasaaliin", jos hakee vertausta Raamatusta. Siitä kertoi ensimmäisenä *Aamulehti*.

Limainen iljetys valtasi Hämeenlinnan vesistöt – tilanne on pahentunut edellisvuosista

Yhdysvalloista Suomeen rantautuneen hyytelösammaleläimen hävittäminen vesistöistä on vaikeaa.

Hämeenlinnan seudulla ranta-asukkailla ja muilta ihmisiltä on tullut runsaasti ilmoituksia hyytelösammaleläimistä. Kuva: Harri Oksanen / Yle

MIKKO TUOMIKOSKI, TIMO LEPONIEMI

15.8.12:30

Hämeen linnan edustan
isosorsimotalkoista tuli
myös "hyytelö"talkoot

Kuva: Eeva Einola, Vanajavesikeskus
Kuvassa Heidi Kontio

Hyytelösammaleläin *Pectinatella magnifica*

- Kotoisin Pohjois-Amerikasta
- Ilmestyi Vuoksen vesistöön, havaintoja alk. 2006
 - todennäköisesti laivojen painolastiveden mukana

→ vieraslaji

- Muodostaa kolonioita joissa voi olla kymmeniä, jopa tuhansia yksilöitä
 - Siivilöivät vedestä ravinnokseen mm. kasviplanktonia → voivat paikallisesti kirkastaa vettä
 - Haittaa voi syntyä esim. kun tukkivat vedenottoputken tai katiskat ym. kalastusvälineet
- esiintyy niukka-/runsasravinteisissa vesistöissä
- Koloniat kasvaa lämpimissä (yli 20 °C) vesissä

Suomen sisävesissä elää 8 alkuperäistä sammalelälajia

- Mikä on "alkuperäinen" ?
- Jääkausi aikanaan hävitti monta lajia
- On myös esitetty teoria, jonka mukaan hyytelösammaleläläin on vain tulossa "kotiin"

Ecology and Evolution

Open Access

Bryozoans are returning home: recolonization of freshwater ecosystems inferred from phylogenetic relationships

Nikola Koletić¹, Maja Novosel², Nives Rajević² & Damjan Franjević²

¹Institute for Research and Development of Sustainable Ecosystems, Jagodno 100a, 10410 Velika Gorica, Croatia

²Department of Biology, Faculty of Science, University of Zagreb, Rooseveltov trg 6, 10000 Zagreb, Croatia

Kulkusammalelälän
Cristatella mucedo

Kuvat: <https://laji.fi>

Rönsysammalelälän
Plumatella repens

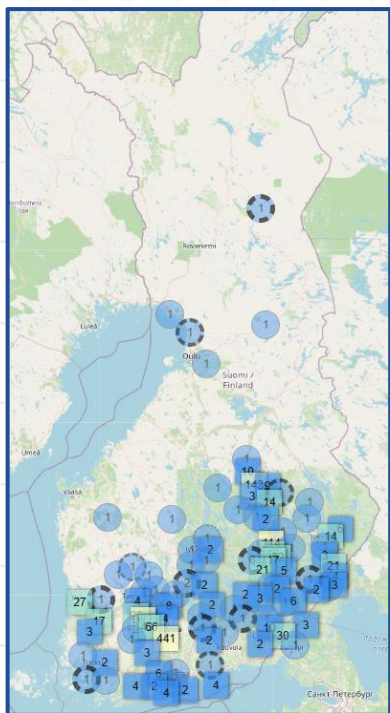
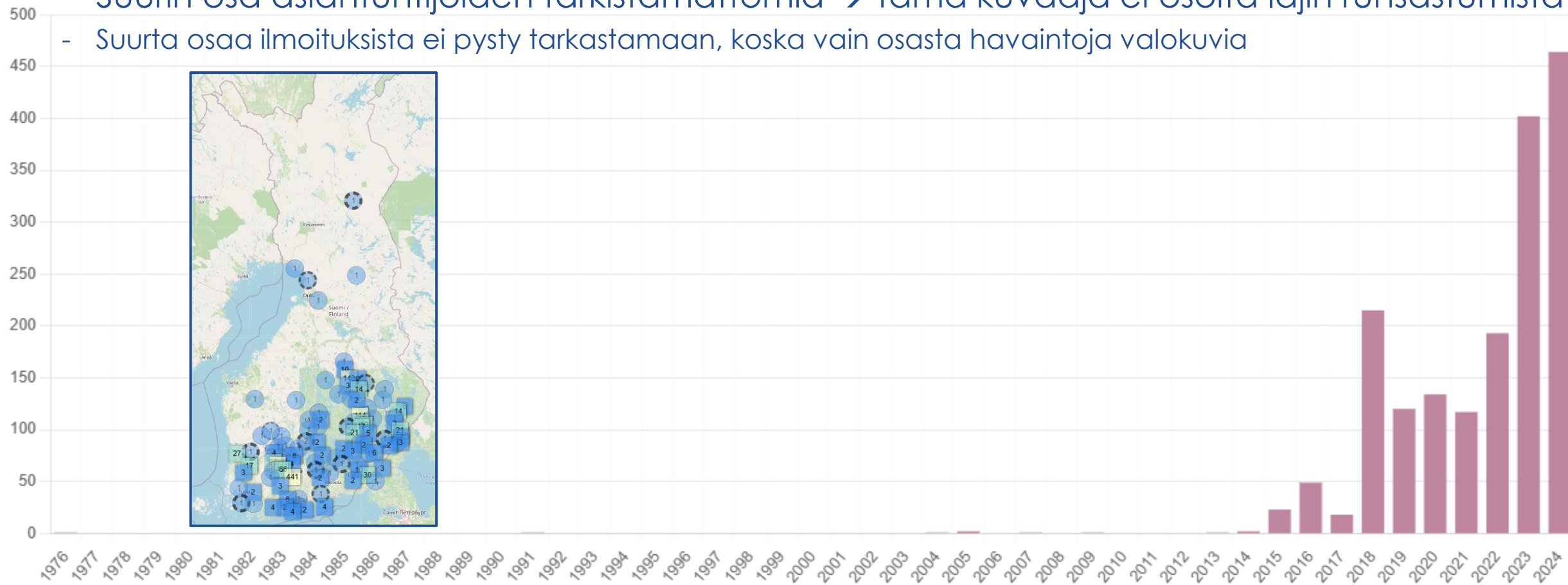

Valtaavatko ilmaklöntit Suomen vesistöt?

Ilmoitettujen havaintojen määrä vuosittain Suomessa

- Suurin osa asiantuntijoiden tarkistamattomia → tämä kuvaaja ei osoita lajin runsastumista
- Suurta osaa ilmoituksista ei pysty tarkastamaan, koska vain osasta havaintoja valokuvia

Liitä ilmoitukseen mukaan valokuvia

Havaintoerä <http://tun.fi/KE.176/66e17549d5de76773cfbdf4>

Näytä lisätiedot

Tulosta

Tässä havaintoerässä ei ole salattua tietoa.

Kokoelma: Löydös havaintopalvelu
Aineiston tyyppi: Kansalaishavaintoja / ei laadunvarmistusta
Havainnoija(t)/ Kerääjä(t): Pyry Lahti
Aika: 2024-09-11
Paikannimet: Suomi, Varsinais-Suomi (V), Lohja
Lisätiedot: Lohjanjärvi

Laji: Hyytelösammalelän - *Pectinatella magnifica*

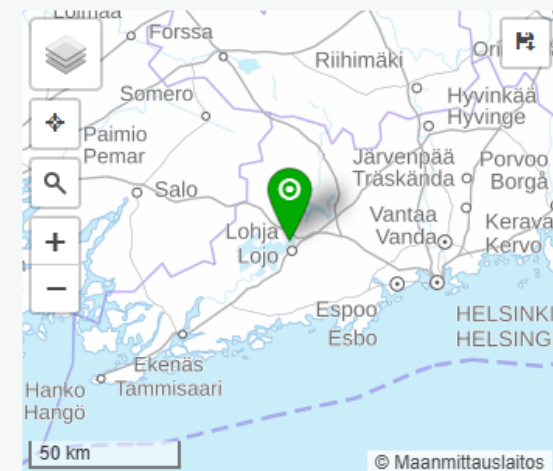
Määrä: 1

Media:

Kommentit:

Tee kommentti

Koordinaattien lähde: Ilmoitettu tieto

YKJ: 6687638:3337387

YKJ 1km: 6687:3337

YKJ 10km: 668:333

WGS84: 60.267498 24.058324

Paikan tarkkuus (m): 1

Kuva: Eeva Einola, Vanajavesikeskus

Pitäisikö hyytelösammaleläimen kolonioille tehdä jotain?

- Nosta pois vedestä maalle
- Hautaa maakuoppaan
- Näin saadaan ainakin rajoitettua runsastumista
 - Vähemmän kolonioita
 - Syntyy vähemmän lepomuotoja jotka toimivat myös eläimen **leviämismuotoina**

IL Itälehti

Public

IL

Kansalaisvelvollisuutena olisi hävittää noi, jos niihin törmää.

Veeti kuvasi epätavallisen suuren "limamölykän" Hämeenlinnassa. 😬 Kyseessä on Pohjois-Amerikasta kotoisin oleva vieraslaji hyytelösammaleläin.

Kuva: www.laji.fi

1 mm

Lisääntymis-/ leviämismuoto (ns. statoplasti)

Kuva: Sara Virkki, Helsingin yliopisto

Kuva: Kirsi Kuoppamäki, KVYY

Sietää kuivumista, pakkasasteita

**Takertuu väkäsillään erilaisille
pinnoille: vesikasvit, puunrungot, oksat,
kalastusvälineet, veneet, suppilaudat. .**

Hyytelösammaleläintutkimuksia vuonna 2024

kvvy

kvvy

VANAJAVESIKESKUS
elämästä vedestä

UNIVERSITY OF HELSINKI

Syke

Luke
NATURAL RESOURCES
INSTITUTE FINLAND

Kuva: Kirsi Kuoppamäki, KVVY Yhdistys
(2.5.2024 Kärjenniemen venesatama, Valkeakoski)

Kokemäenien vesistön
vesiensuojeluyhdistys ry

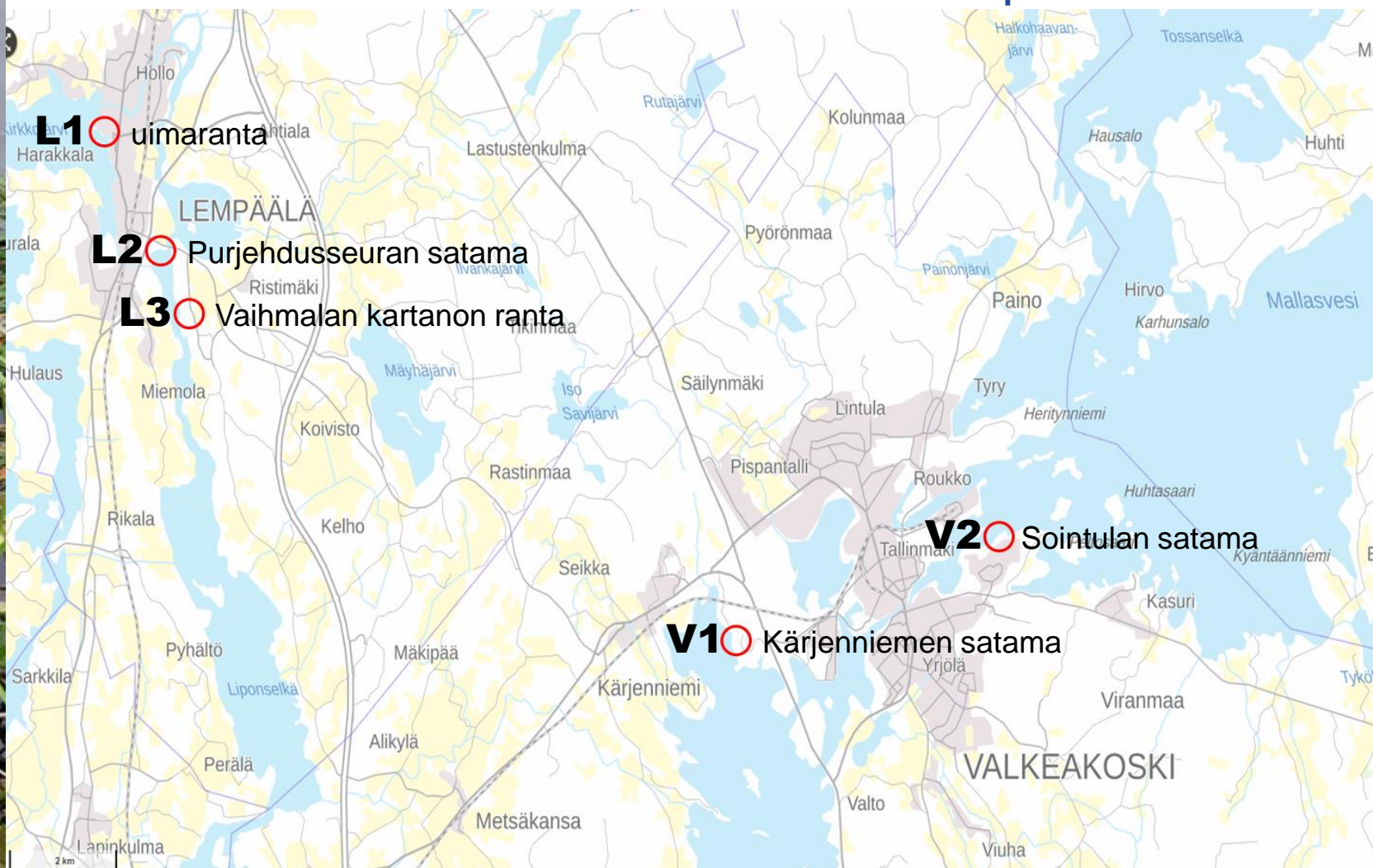
www.kvvy.fi/vvh

Ko ym. 2021. Effective detection methods for *Pectinatella magnifica* Leidy 1851 colony distribution using statoblasts. Biological Invasions 23, 981–987.

Levykeräimiä uitetaan 4 viikkoa rantavedessä valikoiduissa paikoissa

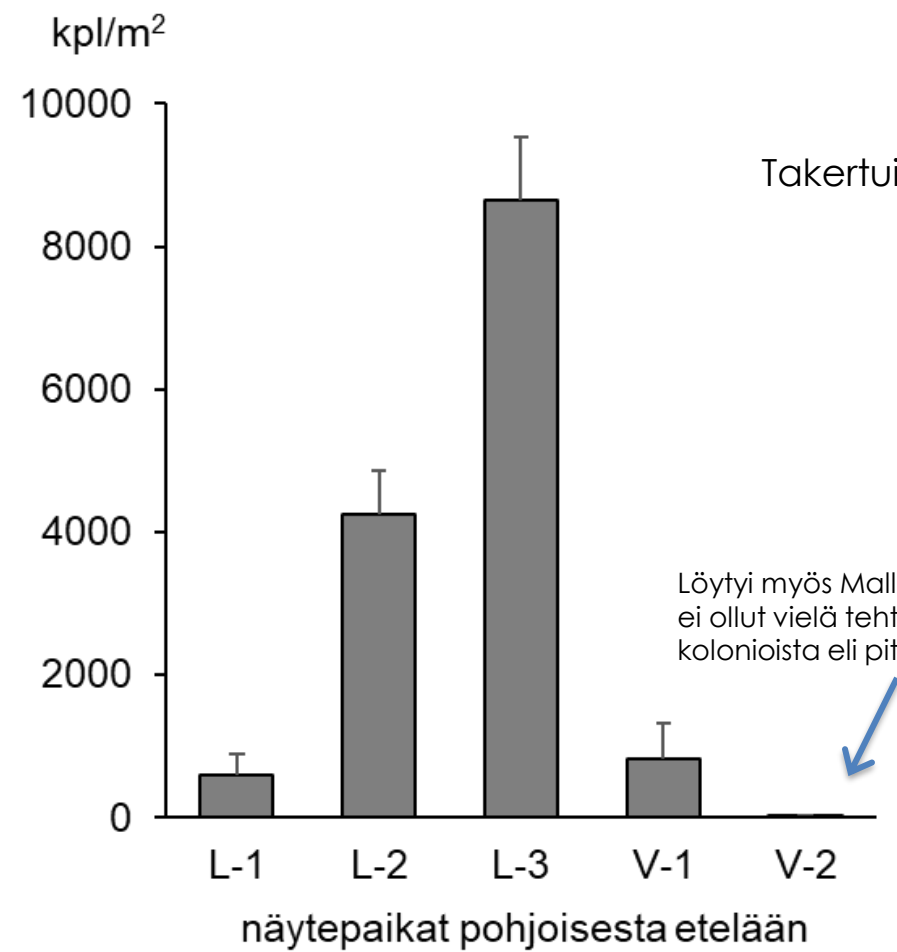
Kuva: Sara Virkki, Helsingin yliopisto

Heinäkuun kampanjassa statoplasteja löytyi kaikista kohteista (yksittäisessä levyssä max 10831 kpl/m²)

Kuva: Sara Virkki, Helsingin yliopisto

Takertuivat tehokkaasti myös naruihin:

Löytyi myös Mallasvedellä Sointulan satamasta mistä ei ollut vielä tehty havaintoja hyyteläsammaleläimen kolonioista eli piti olla ns. kontrollikohde

Kuva: Sara Virkki, Helsingin yliopisto

Pitäisikö hyttelösammaleläimelle tehdä jotain?

Odottaa ja toivoa että luonto hoitaa...?

- Kalat oppii käyttämään ravinnokseen?
- Tulee tauti tai loinen jolle hyttelösammaleläimellä ei vastustuskykyä?

Tehdään edes jotain:

- *Koloniat*: poistetaan vedestä maalle
 - haudataan maakuoppaan
- *Statoplastit*: puhdistetaan välineet ennen kuin siirytään vesistöstä toiseen
 - välineet voi upottaa esim. kiehuvaan veteen
 - vältetään siirtelyä vesistöstä toiseen

Kuva: Päivi Söderström, Ilta-Sanomien
"Pietarin hyttelömolluskasaalis"
www.is.fi/kotimaa/art-2000006190770.html

"Magnifica – passive intruder" kokeellinen dokumenttielokuva tulossa YLE Areenaan vuodenvaihteessa

MAGNIFICA – PASSIVE INTRUDER

21min, 2024

It's something – and there's a lot of it! The arrival of green and slimy blobs in a safe and familiar environment brings uncomfortable feelings in the self-indulgent middle class community.

Directed by Ville Koskinen / Produced by Sandra Enkvist / Cinematography by Krasimir Jovanovic Hyvärinen / Edited by Hanna Kaihlanen / Music by Alsa Ojala / Sound Design by Claes Lundberg / Animation by Sakke Soini

Tampere Film Festival
World Premiere

2024

A woman in a black jacket and pants is using a long-handled yellow and white net to clean the shore of a lake. The lake is blue with several wooden docks extending into the water. The background shows a forest of trees under a blue sky with some clouds.

**Kiitos mielenkiinnostanne!
Kysymyksiä? Kommentteja?**

Kiitokset aktiiviselle hyytelöryhmälle:
Sara Virkki, Leena Nurminen (Helsingin yliopisto)
Suvi Mäkelä, Eeva Einola, Heidi Kontio (Vanajavesikeskus)
Hanna Arola, Elina Nystedt, Hanna Määttänen (KVYY Yhdistys)

Kiitokset ympäristönsuojeluviranomaisille avusta:
Tuija Selänpää (Lempäälä), Salla Syrjänen (Valkeakoski)